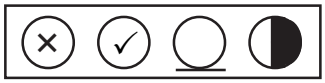
G61/BPS108/EE/20160526

वेळ : 3 तास **गुण : 80**

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना :

1. विभाग A वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्नांचा आहे. त्याची उत्तरे उत्तरपत्रिका / OMR Sheet वर नोंदवायची आहेत.

2. OMR Sheet वरील चार पर्यायांपैकी अचूक पर्यायाखालील वर्तुळ काळ्या पेनाने पूर्ण भरावे. वर्तुळ अर्धवट भरल्यास अथवा एका प्रश्नास जास्त वर्तुळ भरल्यास ते उत्तर चुकीचे समजले जाईल.

उत्तराची अयोग्य नोंद

उत्तराची योग्य नोंद

3. बहुपर्यायी प्रश्नांमध्ये सर्वात अचूक उत्तरे नोंदविणे अपेक्षित आहे.

4. विभाग B वस्तुनिष्ठ विनापर्यायी स्वरूपाचा आहे. त्यासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका दिली आहे.

5. FY BA साठी उणे पद्धत लागू नाही.

SECTION - A (गुण : 40)

या विभागात एकूण 80 प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला अर्धा गुण याप्रमाणे हा विभाग 40 गुणांचा आहे. या विभागाला उणे गुणपद्धत लागू नाही.

1. 'बॉम्बे असोसिएशन' संस्थेची स्थापना केव्हा झाली?
   a) 28 ऑगस्ट 1850 b) 28 ऑगस्ट 1853
   c) 28 ऑगस्ट 1852 d) 28 ऑगस्ट 1854

2. बाळशास्त्री जांभेकर यांनी कोणाच्या मार्गदर्शनाखाली गणित व ज्योतिषशास्त्र या विषयांत नैपुण्य संपादन केले?
   a) जॉन रे
   b) जॉन थॉमस
   c) प्रा. अर्लिबार
   d) प्रा. जॉन मार्शल

3. लोकहितवादी गोपाळ हरि देशमुख यांनी 1852 मध्ये कोणत्या ठिकाणी मुन्सफ म्हणून काम केले?
   a) ठाणे
   b) वाई
   c) मुंबई
   d) हैदराबाद

4. भाऊ दाजी लाड यांना कोणत्या वर्षी वैद्यकीय पदवी मिळाली?
   a) 1851 b) 1852
   c) 1850 d) 1853

5. ज्योतिबांनी 'हंटर कमिशन' पुढे कधी साक्ष दिली?
   a) 19 ऑक्टोबर 1852
   b) 20 ऑक्टोबर 1882
   c) 19 नोव्हेंबर 1882
   d) 20 नोव्हेंबर 1882

6. 'काव्यफुले' हा कविता संग्रह कोणाचा आहे?
   a) महात्मा फुले b) सार्वजनिक काका
   c) सावित्रीबाई फुले d) कोणीही नाही

7. 'रॉयल एशियायिक सोसायटी ऑफ ग्रेट ब्रिटन ॲण्ड आयर्लण्ड' या संस्थेने कोणाला सन्माननीय सभासदत्व दिले?
   a) गो. ग. आगरकर b) चिपळूणकर
   c) रा. गो. भांडारकर d) महात्मा फुले

8. 'रावबहादूर' ही पदवी न्या. गोविंद रानडे यांना कधी मिळाली?
   a) 1890
   b) 1881
   c) 1882
   d) 1892

9. 'स्त्रियांना मतदानाचा अधिकार मिळावा' असे रमाबाई कधी म्हणाल्या?
   a) 1908 b) 1904
   c) 1924 d) 1921

10. फिरोजशहा मेहता यांचा जन्म कधी झाला?
    a) 1841
    b) 1842
    c) 1844
    d) 1845

11. विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांनी निबंधमालेस प्रारंभ कधी केला?
    a) 1874
    b) 1875
    c) 1876
    d) 1877

12. 'इंडियन स्पेक्टॅटर' हे काय होते?
    a) मासिक
    b) साप्ताहिक
    c) वृत्तपत्रे
    d) दैनिक

13. लोकमान्य टिळकांचा जन्म कधी झाला?
    a) 23 जुलै 186
    b) 24 जुलै 186
    c) 25 जुलै 1856
    d) 26 जुलै 1856

14. टिळकांवर राजद्रोहाचा खटला कधी भरण्यात आला?
    a) 24 जुलै 1908 b) 24 जुलै 1909
    c) 24 जुलै 1907 d) 24 जुलै 1910

15. 'डेक्कन एज्युकेशन सोसायटी' ची स्थापना कधी झाली?
    a) 24 ऑक्टोबर 1884 b) 24 नोव्हेंबर 1884
    c) 24 ऑक्टोबर 1885 d) 24 नोव्हेंबर 1885

16. 'शारदा सदन' ह्या संस्थेची स्थापना कोणी केली?
    a) पंडिता रमाबाई
    b) रमाबाई रानडे
    c) महर्षी कर्वे
    d) यापैकी नाही

17. रमाबाई रानडे यांनी पुणे येथे आर्य महिला समाजाची स्थापना कधी केली?
    a) 1 मे 1882 b) 1 मे 1883
    c) 1 मे 1884 d) 1 मे 1885

18. महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांचा विवाह वयाच्या कितव्या वर्षी झाला?
a) वयाच्या 14 व्या वर्षी
b) वयाच्या 15 व्या वर्षी
c) वयाच्या 16 व्या वर्षी
d) यापैकी नाही

19. महर्षी कर्वे यांना एल्.एल्.डी. ही पदवी कोणत्या विद्यापिठाने दिली?
a) पुणे
b) बनारस
c) मुंबई
d) नागपूर

20. 18 ऑक्टोबर 1906 रोजी 'डीप्रेस्ड् क्लासेस मिशन'ची स्थापना कोठे करण्यात आली?
a) पुणे
b) मुंबई
c) ठाणे
d) सातारा

21. शाहू महाराजांनी सरकारी नोकऱ्यांमध्ये 50% आरक्षण कधी ठेवले.
a) 1901
b) 1902
c) 1903
d) 1904

22. शाहू महाराजांनी कुलकर्णी वतने रद्द करून तलाठी पद्धत कधी सूरू केली?
a) 1918 b) 1919
c) 1920 d) 1921

23. संत गाडगेबाबा यांचा जन्म कोठे झाला?
a) शेणगाव
b) मोरेगाव
c) वाडा
d) यापैकी नाही

24. 'श्रद्धानंद' हे काय होते?
a) साप्ताहिक
b) मासिक
c) दैनिक
d) यापैकी नाही

25. 'स्वावलंबी शिक्षण' हे कशाचे ब्रीदवाक्य आहे?
a) बाबासाहेब आंबेडकर शिक्षण संस्था.
b) रयत शिक्षण संस्था.
c) मराठवाडा शिक्षण संस्था.
d) यापैकी नाही

26. बाबा आमटे यांनी 1949 साली कोणती समिती स्थापन केली?
a) महारोगी सेवा समिती
b) महारोगी जीवन समिती
c) महारोगी निदान समिती
d) महारोगी जल समिती

27. 'दार कमिशन' ची स्थापना केव्हा झाली?
a) 17 जून 1949
b) 17 जुलै 1950
c) 17 जून 1948
d) 17 जुलै 1951

28. संयुक्त महाराष्ट्र आंदोलनात _____ हुतात्मे झाले
a) 101
b) 105
c) 110
d) 150

29. जे. व्ही. पी. समितीने आपला अहवाल कधी सादर केला?
a) 1 एप्रिल 1949 b) 1 एप्रिल 1950
c) 1 एप्रिल 1948 d) 1 एप्रिल 1951

30. महाराष्ट्र राज्याची उपराजधानी कोणती?
a) मुंबई
b) नागपूर
c) ठाणे
d) पुणे

31. आजच्या मराठवाड्यात किती जिल्हे आहेत?
a) 5 b) 8
c) 9 d) 10

32. राज्यघटनेत कलम 243 (अ) कशाशी संबंधित आहे?
a) ग्रामसभा
b) ग्रामपंचायत
c) पंचायत समिती
d) यापैकी नाही

33. कोणत्या कलमानुसार वित्त आयोगाची स्थापना करण्यात आली?
a) 240 b) 270
c) 280 d) 290

34. महाराष्ट्रात जिल्हा परिषद व पंचायत समितीचा अधिनियम कधीचा आहे?
a) 1960
b) 1961
c) 1962
d) 1963

35. ____ ही ग्रामसभेची कार्यकारिणी म्हणून ओळखली जाते.
a) पंचायत समिती
b) ग्राम पंचायत
c) जिल्हा परिषद
d) यापैकी नाही

36. 74 वी घटनादुरूस्ती कशाशी संबंधित आहे?
a) ग्रामीण
b) शहरी
c) राज्य
d) कोणतेही नाही

37. नगरपरिषदेचा सचिव कोण असतो?
a) ग्रामसेवक
b) मुख्य अधिकारी
c) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी
d) यापैकी नाही

38. 74 व्या घटनादुरूस्तीस केव्हापासून सुरूवात झाली?
a) 20 एप्रिल 1993 b) 1 जून 1993
c) 20 एप्रिल 1994 d) 1 जून 1994

39. 74 व्या घटनादुरूस्तीमुळे राज्य घटनेत कोणते परिशिष्ट जोडण्यात आले?
a) 9 वे
b) 10 वे
c) 11 वे
d) 12 वे

40. 1977 साली ____ यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा अभ्यास करण्यासाठी समिती नेमण्यात आली.
a) बळवंतराय मेहता
b) अशोक मेहता
c) एम्.एम्. संघवी
d) चेलय्या समिती

41. 97 वी घटनादुरूस्ती कशाशी संबंधित आहे?
a) सहकार क्षेत्र b) कृषी क्षेत्र
c) उद्योग क्षेत्र d) वरीलपैकी नाही

42. ____ साली भारत सरकारने श्री. सरैय्या यांच्या अध्यक्षतेखाली 'सहकारी नियोजन' समिती नेमली.
a) 1945
b) 1946
c) 1950
d) 1960

43. खुली बेरोजगारी कोणत्या क्षेत्रात आढळते?
a) शेती क्षेत्र
b) उद्योग क्षेत्र
c) सेवा क्षेत्र
d) यापैकी नाही

44. महाराष्ट्रात किती टक्के शेतकरी सीमांत व अल्पभूधारक आहेत?
a) 70%
b) 75%
c) 90%
d) 30%

45. नागरीकरण म्हणजे का?
a) कमीत कमी 3000 लोकसंख्या
b) कमीत कमी 4000 लोकसंख्या
c) कमीत कमी 5000 लोकसंख्या
d) कमीत कमी 6000 लोकसंख्या

46. पहिल्या पंचवार्षिक योजनेत ____ क्षेत्रावर भर देण्यात आला.
a) उद्योग
b) कृषि
c) सेवा
d) व्यापार

47. कृषि मूल्य आयोगाची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
a) 1954
b) 1965
c) 1960
d) 1970

48. भारतातील सहकारी तत्त्वावरील पहिला साखर कारखाना कोठे सूरू झाला?
a) वारणा
b) कोल्हापूर
c) प्रवरानगर
d) सांगली

49. बालविवाह प्रतिबंधक कायदा कधी केला?
a) 1955
b) 1956
c) 1957
d) 1958

50. रोजगार हमी कायदा कधी संमत केला?
a) 2005 b) 2006
c) 2007 d) 2008

51. हुंडाबंदी कायदा कधी संमत केला गेला?
a) 1951 b) 1961
c) 1971 d) 1981

52. सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये कोणता मंच स्थापना करण्यात आला?
a) गीता
b) मीना
c) सिता
d) नीता

53. सार्वजनिक लसीकरण कार्यक्रम कधीचा आहे?
a) 1975 b) 1985
c) 1995 d) 2005

54. अनैतिक व्यापार प्रतिबंधक कायदा कधी संमत झाला?
a) 1984
b) 1985
c) 1986
d) 1987

55. 'महाराष्ट्र दिन' कधी साजरा केला जातो?
a) 1 जून b) 1 मे
c) 1 जुलै d) 1 ऑगस्ट

56. ____ साली महाराष्ट्र सरकारने विशिष्ट महिला धोरण राबविले.
a) 1947
b) 1954
c) 1994
d) 1999

57. ____ साली देवदासी प्रतिबंध कायदा अंमलात आणण्यात आला.
a) 2000 b) 2005
c) 2007 d) 2009

58. ठाणे व नाशिक जिल्ह्यात ____ जमातींचे वास्तव्य आहे.
a) वार्ली b) रामोशी
c) भिल्ल d) कोरकू

59. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम (IRDP) कधी सूरू करण्यात आला?
a) 1960 b) 1972
c) 1982 d) 1978

60. 'बालवाडी कशी चालवावी' हे पुस्तक कोणी लिहिले?
a) रमाबाई रानडे b) अनुताई वाघ
c) लेडी रमाबाई d) कोणीही नाही

61. भारत-अमेरिका अणु करार कधीचा आहे?
a) 2007
b) 2008
c) 2009
d) 2010

62. 'डोंगरीच्या तुरूंगात 101 दिवस' हे पुस्तक कोणी लिहिले?
a) टिळक b) आगरकर
c) साने गुरूजी d) रानडे

63. 'सार्वजनिक सत्यधर्म' या पुस्तकाचे लेखक कोण?
a) महात्मा फुले b) डॉ. आंबेडकर
c) भाऊ महाजन d) स्वामी दयानंद

64. पुण्यात 'वसंत व्याख्यानमाले'ची सुरूवात कोणी केली?
a) न्या. रानडे b) गो. कृ. गोखले
c) गो. ग. आगरकर d) सार्वजनिक काका

65. समता संघाच्या वतीने महर्षी कर्वे यांनी कोणते मासिक सुरू केले?
a) समानता
b) स्त्रीशिक्षण
c) सामाजिक मान्यता
d) मानवी समता

66. 'मुरळी प्रतिबंधक चळवळ' कोणी सुरू केली?
a) वि. रा. शिंदे b) महात्मा फुले
c) शाहू महाराज d) भाऊ लाड

67. 'मी हिंदू म्हणून जन्माला आलो असलो तरी हिंदू म्हणून मरणार नाही!' अशी घोषणा आंबेडकरांनी कोठे केली?
a) माणगाव b) नागपूर
c) येवला d) मुंबई

68. 1920 च्या माणगाव अस्पृश्यता परिषदेचे अध्यक्षस्थान कोणी भूषविले?
a) महर्षी शिंदे b) राजर्षी शाहू
c) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर d) गो. ग. आगरकर

69. 'शिका, संघटित व्हा, संघर्ष करा!' असा संदेश कोणी दिला?
a) महात्मा फुले b) वि. रा. शिंदे
c) डॉ. आंबेडकर d) यापैकी नाही

70. संत गाडगे महाराजांचे मूळ नाव कोणते?
a) डेबूजी झिंगराजी जानोरकर
b) डेबूजी झिंगराजी गाडगे
c) झिंगराजी गाडगे
d) यापैकी नाही.

71. गाडगे महाराज हे आणखी कोणत्या नावाने ओळखले जातात?
a) गोपाल
b) गोधडे
c) गावडी
d) मटके

72. 'सर्वोदय समाजा'ची स्थापना कोणी केली?
a) विनोबा भावे
b) महात्मा गांधी
c) साने गुरूजी
d) यापैकी नाही

73. 1955 मध्ये 'भारत कृषक समाजाची' स्थापना कोणी केली?
a) शिवाजी पटवर्धन
b) पंजाबराव देशमुख
c) भाऊ दाजी
d) यापैकी नाही

74. 'ज्वाला आणि फुले' हा काव्यसंग्रह कोणी लिहिला?
a) बाबा आमटे
b) वि. दा. सावरकर
c) साने गुरूजी
d) कुसुमाग्रज

75. 'गीताई' ही भगवद्गीतेवरील समश्लोकी टीका _____ यांनी रचली.
a) साने गुरूजी
b) लोकमान्य टिळक
c) विनोबा भावे
d) केतकर

76. यशवंतराव चव्हाण यांनी कोणते पुस्तक लिहिले?
a) ऋणानुबंध
b) ऋण
c) ऋतू
d) यापैकी नाही

77. स्वतंत्र मजूर पक्षाची स्थापना कधी झाली?
a) 1930
b) 1931
c) 1932
d) 1933

78. 'मूकनायक' काय होते?
a) पाक्षिक
b) साप्ताहिक
c) दैनिक
d) यापैकी नाही

79. चवदार तळे आंदोलन कधी झाले?
a) 1926
b) 1927
c) 1928
d) 1929

80. पहिली गोलमेज परिषद कधी झाली?
a) 1930
b) 1931
c) 1932
d) 1933

SECTION - B (गुण : 40)

या विभागात एकूण 40 प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला एक गुण याप्रमाणे हा विभाग 40 गुणांचा आहे. या विभागाला उणे गुणपद्धत लागू नाही.

1. पांडुरंगशास्त्री आठवले यांचे निधन कधी झाले?

2. भारत सरकारने अनुताई वाघ यांना पद्मश्री कधी दिला?

3. महात्मा फुले यांना महात्मा ही पदवी कधी दिली गेली?

4. 'हू वेअर शुद्राज' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

5. 'बॉम्बे क्रॉनिकल' हे वृत्तपत्र कोणी सूरू केले?

6. ‘शालापत्रक’ या मासिकाचे संपादक कोण होते?

7. ‘न्यू इंग्लिश स्कूल’ची स्थापना कधी झाली?

8. लखनौ करार कधी झाला?

9. टिळक व आगरकर यांच्यात कोणत्या प्रश्नावरून वाद झाला?

10. महर्षी धोंडो केशव कर्वे बी.ए. पदवी कधी पास झाले?

11. डॉ. भाऊ दाजी लाड यांचे कोणत्या भाषांवर प्रभुत्व होते?

12. भाऊ दाजी यांचा कोणता इतिहास लिहिण्याची इच्छा अपूर्ण राहिली?

13. ज्योतिबांनी 1863 मध्ये कशाची स्थापना केली?

14. महात्मा फुले यांनी थॉमस पेनकृत ‘राईट्स ऑफ मॅन’ या ग्रंथाचे मनन कधी केले?

15. सावित्रीबाई फुले यांचा मृत्यू कधी झाला?

16. सार्वजनिक सभेची स्थापना कधी झाली?

17. वासुदेव बळवंत फडके यांचे 1879 रोजी वकीलपत्र कोणी घेतले?

18. महादेव गोविंद रानडे यांचे प्राथमिक शिक्षण कोठे झाले?

19. ‘इंडियन न्यूज इन इंग्लिश गार्ड’ हे पुस्तक कोणाचे आहे?

20. आगरकरांनी ‘केसरी’ चे संपादकत्व कधी सोडले?

21. संयुक्त महाराष्ट्र समितीची स्थापना कधी झाली?

22. ‘मुंबईसह महाराष्ट्र’ अशी घोषणा पंडित नेहरूंनी कधी केली?

23. अकोला करार कधी झाला?

24. निजाम राजवटीचा अंत केला, त्या पोलिस कारवाईला कोणते नाव देण्यात आले?

25. किती तासांत निजामाने पोलिसांसमोर शरणागती पत्करली?

26. 73 व्या घटनादुरुस्ती विधेयकाला राज्यसभेने कधी मान्यता दिली?

27. भारतीय राज्यघटनेतील 243 कलम कशाशी संबंधित आहे?

28. भारतीय राज्यघटनेतील कलम 40 कशाशी संबंधित आहे?

29. कटक मंडळाची स्थापना कोणत्या कायद्यानुसार करण्यात आली?

30. सध्या 2014 च्या आकडेवारीनुसार महाराष्ट्रावरती किती कोटी रूपयांचे कर्ज आहे?

31. 7 व्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी काय आहे?

32. 30 मार्च 1979 रोजी क्रफिकार्ड समिती स्थापन केली गेली, त्या समितीचे अध्यक्ष कोण होते?

33. 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रात किती टक्के नागरीकरण आहे?

34. महिला धोरण राबविणारे देशातील पहिले राज्य कोणते?

35. 'हिंदू विवाह कायदा' कधीचा आहे?

36. कोणता दिवस 'हुंडाबंदी दिवस' म्हणून पाळला जातो?

37. 'आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष' कोणते?

38. 'नाच ग घुमा' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले?

39. 'व्यक्ती आणि वल्ली' हे कोणाचे ग्रंथसाहित्य आहे?

40. 'उपरा' हे आत्मकथन कोणाचे आहे?